

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

10 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofci Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 mai 2019 și a sentinței Judecătoriei Orhei (sediul Șoldănești) din 13 februarie 2019, în cauza penală privindu-l pe

Cheptanari Vadim xxx, născut la xxx, originar și xxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 17.12.2018 – 13.02.2019 (prima instanță);
2. 15.03.2019 – 07.05.2019 (instanța de apel);
3. 15.07.2019 – 10.12.2019 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei (sediul Șoldănești) din 13 februarie 2019, cauza fiind examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul Cheptanari Vadim a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, fiindu-i aplicată o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 200 ore.

Cheltuielile pentru instrumentarea cazului suportate de IP Șoldănești în sumă de 38 lei 65 bani, au fost trecute în contul statului.

1.1 Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, inculpatul Cheptanari Vadim la 26.11.2018 în jurul orei 10:25, nedeținând permis de conducere, fiind în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, a condus automobilul de model „Mazda 323” cu numărul de înmatriculare xxx, înregistrat după Vasilachi Anatolie, până când a fost stopat de către inspectorii de patrulare rutieră pe str. Regiei, din or. Șoldănești. Iar potrivit rezultatelor alcooltestului cu aparatul „Drager” nr. 4019 din 26.11.2018, concentrația de alcool în aerul expirat de către cet. Cheptanari Vadim, a constituit 0,82 mg/l. Astfel, Cheptanari Vadim a încălcat cerințele Regulamentului Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, prevăzut de pct. 10 alin. (2) și pct. 14.

Acțiunile inculpatului Cheptanari Vadim au fost calificate în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal – „conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare

de ebrietate alcoolică cu grad avansat, de către o persoană care nu deține permis de conducere sau care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport.”

2. Nefiind de acord cu sentința primei instanțe, aceasta a fost atacată cu apel de către:

2.1 Procurorul adjunctul procurorului-șef al Procuraturii raionului Șoldănești, Știrbu Ruslan, care a solicitat, admiterea apelului, casarea sentinței rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Cheptanari Vadim să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, cu aplicarea unei sancțiuni sub formă de amendă în mărime de 800 unități convenționale.

În susținerea apelului, a invocat că:

- aplicând pedeapsa de 200 ore muncă neremunerată în folosul comunității în privința inculpatului, instanța de judecată l-a condamnat ilegal pe Cheptanari Vadim, deoarece în privința ultimului chiar dacă instanța de judecată a ajuns la concluzia aplicării sancțiunii sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, această pedeapsă urma a fi aplicată în limitele stabilite de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, cu aplicarea art. 364¹ Cod de procedură penală, adică de la 133,4 până la 160 ore muncă neremunerată în folosul comunității;

- nu s-a ținut cont că prin sentința Judecătoriai r-l Șoldănești din 19.12.2011, inculpatul a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (2) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă de 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, cu aplicarea art. 90 Cod penal termen de probațiune de 2 ani, fiind tras și la răspundere contravențională săvârșind contravenții în domeniul circulației rutiere;

- la aplicarea pedepsei nu s-a ținut cont de personalitatea inculpatului, de scopul pedepsei penale, urmând a fi aplicată față de ultimul o sancțiune pecuniară sub formă de amendă în mărime de 800 unități convenționale.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 mai 2019, s-a respins ca nefondat apelul declarat și s-a menținut sentința fără modificări.

3.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, la pronunțarea sentinței, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, just a tras concluzia că inculpatul a săvârșit anume infracțiunea imputată, aplicând o pedeapsă echitabilă și proporțională faptei comise.

Instanța de apel a considerat că nu pot fi reținute argumentele procurorului, referitor la pedeapsa aplicată, specificând faptul că prima instanță a ținut cont la stabilirea măsurii de pedeapsă inculpatului de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei și anume: de caracterul prejudiciabil al infracțiunii, de personalitatea inculpatului, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării lui.

Totodată instanța de apel a constatat că la individualizarea și stabilirea pedepsei instanța de fond a dat pe deplin eficiență prevederilor art. 7, 61, 75, Cod penal.

În acest context, instanța de apel a considerat întemeiată și motivată concluzia instanței de fond în partea în care a stabilit că deși anterior inculpatul a fost condamnat

conform art. 264 alin. (2) Cod penal și de două ori a fost sancționat pentru comiterea contravențiilor din domeniul transportului, ținând cont de faptul că inculpatul Cheptanari Vadim a comis infracțiunea din 26.11.2018, anterior intrării în vigoare la 14.11.2018 a Legii nr. 138 din 19.07.2018, potrivit art. 10 Cod penal, anume această lege ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea, or această lege a exclus pedeapsa sub formă de amendă, iar în caz contrar ar fi înrăutățit situația persoanei vinovate de săvârșirea infracțiunii.

Prin urmare instanța de apel a menționat că prima instanță just a stabilit cuantumul pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, iar aplicarea pedepsei sub formă de amendă nu poate fi reținută or, inculpatul nu este angajat în câmpul muncii, lipsind premise ce ar indica că inculpatul va executa sancțiunea aplicată.

4. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, a declarat recurs ordinar procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, care invoca temei pentru declararea recursului art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei, în partea stabilirii pedepsei în privința inculpatului Cheptanari Vadim, cu remiterea cauzei penale la rejudecare.

Invocând faptul că:

- s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;
- la data comiterii infracțiunii art. 264¹ alin. (4) Cod penal era pasibil sancționării cu amendă în limitele de la 1050 la 1150 unități convenționale, sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 ore sau închisoare pe un termen de 1 an;
- sancțiunea art. 264¹ alin. (4) Cod penal a fost modificată prin Legea nr. 138 din 19 iulie 2018, unde textul „ *cu amendă în mărime de la 1050 pînă la 1150 unități convenționale*” a fost exclus iar textul „ *de la 200 la 240 ore muncă neremunerată*” sa substituit cu textul de la „ *200 la 240 ore*”;
- deși instanța i-a stabilit inculpatului o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, cuantumul acestei pedepse nu a fost stabilit corect, deoarece chiar dacă instanța de judecată a ajuns la concluzia aplicării sancțiunii sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, această pedeapsă urma a fi aplicată în limitele stabilite de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală adică de la 133,5 ore până la 160 ore;
- la individualizarea și stabilirea pedepsei instanțele de fond nu au dat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal;
- nu s-a ținut cont că prin sentința Judecătorei r-l Șoldănești din 19.12.2011, inculpatul a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (2) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă de 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, cu aplicarea art. 90 Cod penal cu termen de probațiune de 2 ani, fiind tras și la răspundere contravențională săvârșind contravenții în domeniul circulației rutiere;

- pedeapsa stabilită trebuie să fie nu numai legală, dar și justă, să respecte criteriul proporționalității care presupune stabilirea cuantumului pedepsei în funcție de gravitatea infracțiunii și vinovăția autorului.

5. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărâre dacă nu se agravează situația condamnatului.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În sensul prevederilor din art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul penal lărgit menționează că recurentul drept temei pentru declararea recursului, a indicat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală și anume că instanța de apel a aplicat pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale.

Analizând textul deciziei contestate (f.d. 102-108) instanța de recurs a sesizat faptul că în conținutul acesteia lipsește o argumentare în partea ce ține de legalitatea aplicării pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității precum și dacă prin aplicarea acestei categorii de pedeapsă se va atinge scopul legii penale de restabilire a echității sociale, de corectare a inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Colegiul penal lărgit consideră necesar să specifice faptul că la momentul comiterii infracțiunii de către inculpatul Cheptanari Vadim, art. 264¹ alin. (4) Cod penal prevedea ca sancțiune *amenda în limitele de la 1050 la 1150 unități convenționale, sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 ore, sau închisoare pe până la 1 an.*

Prin Legea nr. 207 din 29.07.2016 „*pentru modificarea și completarea unor acte legislative*” în vigoare din 14.12.2018 a fost exclus din sancțiunea alin. (4) al art. 264¹ Cod penal „*cu amendă în mărime de la 1050 la 1150 unități convenționale sau*” iar textul „*de la 200 la 240 de ore, sau*” s-a substituit cu textul „*de la 200 la 240 de ore sau*”.

Colegiul penal lărgit ține să menționeze faptul că, potrivit prevederilor art. 8 Cod penal „*caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei*”.

Astfel, având în vedere faptul că inculpatul Cheptanari Vadim a comis infracțiunea la data de 26.11.2018 când erau în vigoare prevederile legii care prevedeau ca pedeapsă *”amenda în limitele de la 1050 la 1150 unități convenționale, sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 ore, sau închisoare pe până la 1 an”* se deduce faptul că atât instanța de fond cât și cea de apel urmau să aplice o pedeapsă inculpatului din lista celor prevăzute mai sus.

Totodată este important de remarcat faptul că atât instanța de fond cât și cea de apel i-au aplicat inculpatului Cheptanari Vadim sancțiunea sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 200 ore, fără a ține cont de faptul că inculpatul a solicitat examinarea cauzei în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, calculând greșit pedeapsa, Or, art. 264¹ alin. (4) Cod penal prevedea ca sancțiunea *de la 200 la 240 ore muncă neremunerată în folosul comunității*, astfel la stabilirea pedepsei instanțele de fond nu au ținut cont de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală și nu au redus limitele pedepsei cu 1/3 așa după cum este prevăzut, urmând a aplica sancțiunea în noile limite și anume de la 133,5 la 160 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

Colegiul penal lărgit, consideră necesar de a specifica că, conform art. 61 alin. (2) Cod penal, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Conform prevederilor art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod, în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Potrivit prevederilor art. 62 alin. (1) Cod penal *”persoanelor fizice care au săvârșit infracțiuni li se pot aplica următoarele pedepse: a) amendă, privare de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate; b¹) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport sau anularea acestui drept; c) retragere a gradului militar sau special, a unui titlu special, a gradului de calificare (clasificare) și a distincțiilor de stat; d) munca neremunerată în folosul comunității; f) închisoare; g) detențiune pe viață”*.

Totodată Colegiul penal lărgit consideră neargumentată soluția instanței de apel referitor la aplicarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității și nu cea a amenzii care este o sancțiunea mai blândă, or, la aplicarea și individualizarea pedepsei urmează să se țină cont de principiul umanismului, de scopul legii penale precum

și de faptul că pedeapsa penală reprezintă în sine o măsură de constrângere aplicată celui vinovat de săvârșirea unei infracțiuni, aceasta având și funcția de prevenție generală și specială.

Mai mult, Colegiul penal lărgit apreciază ca fiind eronată concluzia instanței de apel prin care au fost aplicate prevederile art. 10 Cod penal în raport cu stabilirea pedepsei și anume că pedeapsa nouă stabilită la art. 264¹ alin. (4) Cod penal, care chipurile este mai favorabilă inculpatului, or după cum s-a reiterat mai sus pedeapsa sub formă de amendă care era prevăzută ca sancțiune la momentul comiterii infracțiunii de către inculpatul Cheptanari Vadim este o sancțiunea mai blândă decât cea sub formă de muncă neremunerată, iar aplicarea art. 10 Cod penal de către instanța de apel în speța în cauză a fost reținută neîntemeiat și ilegal.

Colegiul penal lărgit consemnează că, la stabilirea pedepsei inculpatului se va ține cont în deplină măsură de prevederile art. 75 Cod penal, care stipulează că persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului Cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului Cod.

Criteriile generale de individualizare a pedepsei pot fi definite ca fiind acele reguli, principii, prevăzute în Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină seamă la stabilirea felului, duratei ori cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului pînă sau după săvârșirea infracțiunii.

Astfel, Colegiul penal lărgit reține că, persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă, echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Colegiul penal lărgit la individualizarea pedepsei inculpatului ține cont în măsura deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de personalitatea vinovatului, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării acestuia, precum și de faptul că acesta anterior a fost condamnat în baza art. 264 alin. (2) Cod penal, fiind tras și la răspundere contravențională pentru contravenții săvârșite în domeniul circulației rutiere, antecedentele penale fiind stinse.

Prin urmare, având în vedere aceste motive, instanța de recurs ordinar, ținând cont de motivele invocate, ajunge la concluzia de a aplica inculpatului Cheptanari Vadim o pedeapsa sub formă de amendă în limitele sancțiunii prevăzute de 264¹ alin. (4) Cod penal (red. 29.07.2016) în vigoare la momentul comiterii infracțiunii, cu respectarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, care va asigura realizarea scopurilor pedepsei penale prevăzute de art. 61 Cod penal, contribuind la reeducarea inculpatului, la formarea unei noi atitudini a acestuia față de ordinea de drept, inculpatul fiind tânăr va munci recuperând amenda.

În acest context, se atestă că instanțele inferioare la individualizarea pedepsei față de inculpatul Cheptanari Vadim, nu au ținut cont pe deplin de aceste prevederi legale, precum și de faptul că cauza a fost examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, aplicând o pedeapsa cu depășirea limitei maxime.

6. În atare circumstanțe Colegiul penal lărgit, consideră că recursul ordinar declarat urmează a fi admis, cu casarea în partea aplicării pedepsei a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 mai 2019 și sentinței Judecătorei Orhei (sediul Șoldănești) din 13 februarie 2019, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, acceptând motivele expuse în recursul ordinar declarat de către procuror.

7. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 mai 2019 și sentința Judecătorei Orhei (sediul Șoldănești) din 13 februarie 2019 în cauza penală privindu-l pe **Cheptanari Vadim xxx** în partea stabilirii pedepsei, rejudecă cauza pronunțând următoarea hotărâre.

Cheptanari Vadim xxxx se consideră condamnat în baza art. 264¹alin. (4) Cod penal cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală stabilindu-i pedeapsa amendă 800 (opt sute) unități convenționale, echivalent a 40 000 (patru zeci mii) lei.

În rest se mențin prevederile hotărârilor atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **09 ianuarie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor